

Datum
2022-11-22
Vår referens
Henrik Heyman
Ekonom
henrik.heyman@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Intern kontroll - gemensamma granskningsområden för verksamhetsår 2023 STK-2022-1159

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 12 oktober 2022 att återremittera ärendet till stadskontoret för att undersöka möjligheten att införa ytterligare granskningsområde gällande otillbörlig påverkan.

Det pågår arbete i förvaltningar och bolag med åtgärder för att förebygga och hantera försök till otillåten påverkan. Kunskaper från den kommungemensamma granskning kring otillåten påverkan som gjordes 2020 används i detta arbete. Utöver detta har kunskaper inhämtats från Brå, SKR samt från andra organisationer och experter med lång erfarenhet inom området.

Mot bakgrund av detta bedömer stadskontoret att ytterligare en kommungemensam granskning inom området 2023 inte anses motiverad.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen fastställer för verksamhetsåret 2023 följande kommunövergripande gemensamma granskningsområden med tillhörande kontroller: tillgänglighet, förmån av kost och röjande av sekretess.
2. Kommunstyrelsen anmodar nämnder och helägda bolag, med de undantag som beskrivs i ärendet, att inarbeta de gemensamma granskningsområdena i sina interna kontrollplaner för verksamhetsåret 2023.
3. Kommunstyrelsen anmodar nämnder och helägda bolag att granskningar och uppföljningar av angivna granskningsområden ska göras enligt stadskontorets anvisningar.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221003 Intern kontroll - gemensamma granskningsområden för verksamhetsår 2023
- Förslag till beslut KSAU 221003 §529
- Beslut om återremiss KS 221012 §333
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221128 Intern kontroll - gemensamma granskningsområden för verksamhetsår 2023 - komplettering efter beslut om återremiss

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-03

Kommunstyrelsen 2022-10-12

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-11-28

Kommunstyrelsen 2022-12-07

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Bolagsstyrelser i helägda bolag.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 12 oktober 2022 att återremittera ärendet till stadskontoret för att undersöka möjligheten att införa ytterligare granskningsområde gällande otillbörlig påverkan.

I Malmö stads modell för arbete med intern kontroll används begreppen *åtgärd* och *granskning*.

- Åtgärd föreslås när bedömning av sannolikhet att risk faller ut anses vara relativt säker och/eller det finns en etablerad uppfattning om vad som behöver göras för att minska sannolikheten.
- Granskning föreslås när det råder osäkerhet om sannolikheten, hur stor den är, och för att inhämta kunskaper om vad som bör göras för att minska den.

Inom området otillåten påverkan pågår i förvaltningar och bolag arbete med åtgärder för att förebygga och hantera situationer och försök¹.

En kommungemensam granskning på området otillåten påverkan gjordes 2020. Syftet med granskningen var att ta reda på om det fanns medvetenhet om förekomst och beredskap att hantera fall av försök till otillåten påverkan i nämnder och bolag. Granskningen genomfördes genom:

- En självskattning där respektive nämnd och styrelse fick bedöma och motivera den egna utvecklingsnivån i arbetet med att hantera fall av försök till otillåten påverkan genom att ett antal påståenden bedömdes utifrån en tregradig skala.
- En uppmaning till nämnder och styrelser att beskriva synen på risker för otillåten påverkan, om det finns verksamheter som är särskilt exponerade för risk, om det finns risk att organisationen går miste om lärande när incidenter förekommit, lärande som kan vara till nytta i det förebyggande arbetet etcetera.

Nämnder och bolagsstyrelser uppmanades utöver detta att i uppföljningen beskriva idéer om förbättringar som med fördel görs på kommunövergripande nivå.

¹ I beslutet om återremiss används begreppet "otillbörlig påverkan". Stadskontoret tolkar detta som synonymt med "otillåten påverkan" som är det som används av Brå och SKR och i Malmö stad (handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* STK-2019-1021). Begreppet omfattar trakasserier, hot, våld, skadegörelse och korruption.

Granskningen bidrog till att lyfta frågan om otillåten påverkan och till ökad kunskap om utvecklingsbehov.

Med utgångspunkt från handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* (STK-2019-1021) pågår åtgärder kring att öka medvetenhet kring otillåten påverkan. Utöver granskningen 2020 har kunskaper inhämtats från Brå, SKR, samt andra organisationer och experter med lång erfarenhet inom området.

I förhållande till före granskningen 2020, och när handlingsplanen upprättades, finns nu en mer omfattande kunskap inom området och vad som kännetecknar ett bra förebyggande arbete utifrån situationer, påverkare och påverkansformer.

Visselblåsarfunktion som infördes i juli 2022 kan också ses som en åtgärd. Genom denna förbättras förutsättningarna att fånga upp försök till och fall av otillåten påverkan, inte i minst den del som handlar om korruption och korruptivt beteende. Kunskaper från visselblåsarfunktionen kan användas för att utveckla det förebyggande arbetet och det är inte osannolikt att visselblåsarfunktionen i sig har en förebyggande och återhållande effekt.

Stadskontorets bedömning

Mot bakgrund av ovanstående bedömer stadskontoret att det inte finns behov att genomföra en kommungemensam granskning motsvarande den som gjordes 2020. Det arbete som pågår med att stärka det förebyggande arbetet utgår från att otillåten påverkan förekommer, men att omfattning sannolikt varierar mellan verksamheter, inom och mellan nämnder och bolag. Detsamma gäller olika situationer när otillåten påverkan kan förekomma, vilka påverkarna är och vilka påverkansformer dessa kan tänkas använda sig av.

En kommungemensam granskning inriktad på att försöka fånga omfattning bedömer stadskontoret skulle ha begränsat värde i förhållande till resursåtgång och administrativt merarbete förknippat med att genomföra granskningen. Träffsäkerheten blir bättre om identifiering och analys av risker kring otillåten påverkan görs närmare verksamheten och används som utgångspunkt för att bedöma inriktning och intensitet på verksamhetsspecifika förebyggande åtgärder.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör